

Per favor! Prou llistes de modificacions del diccionari!

Aquests dies ha aparegut una nova llista d'addicions i modificacions al «Dic. Gen. de la Llengua Catalana» de Pompeu Fabra. I ja van prop d'una trentena. Pel que es veu, ens passarem la vida sota l'amenaça d'aquestes innovacions periòdiques, que ens obliguen continuament a corregir, esborrar, afegir, canviar de lloc, etc., un nombre important de diverses dotzenes de mots. Això representa una tasca complicada i molt temps perdut, per arribar a uns resultats negatius. El diccionari en sofreix i els catalans continuem sense poder comptar amb un instrument bàsic de treball que ens resolgui amb rapidesa les consultes necessàries.

Si pensem que el mestre Pompeu Fabra ens oferí el seu valuós treball l'any 1932, haurem de constatar, tanmateix, que no hem avançat gaire. Som molts els qui ens adonem que ens falta un bon diccionari que reculli tota l'aportació i l'ensenyament del mestre de tots, i es completi i s'adapti a les exigències actuals. Tot el que no sigui fer això, és gairebé perdre el temps.

Per favor! Prou llistes de modificacions! Cal realitzar el miracle de confeccionar el diccionari definitiu que ens anuncià el mestre Pompeu Fabra en el seu pròleg de la primera edició del «Diccionari General de la Llengua Catalana» de l'any 1932. Ja sabem que un diccionari no és mai acabat, però sí que podem tenir el normatiu posat al dia.

Per què demanem que no es publiquin més llistes? Perquè no hincap altra llengua moderna que hagi de viure d'injeccions facultatives. Agafem els exemples de la francesa i la castellana,

les més pròximes.

Tots recordarem el moviment promogut per totes les autoritats de l'Ensenyament a França, encaminat a corregir l'ortografia d'alguns mots, el primer dels quals era «oignon». Aquí es tractava només de suprimir la lletra «i», considerada avui completament inútil, perquè només fa nosa. Venien després canvis d'accents i altres modificacions. Els arguments esgrimits eren poderosos: una major claredat i evitar dificultats dels infants en la lectura de l'escola. Tothom donava ja la petita «i» del mot «oignon» com a perduda.

Fou presentat l'informe al ministre de l'Educació i, aquest, el passà a l'Acadèmia francesa per al corresponent estudi. Al cap d'un cert temps, una nota oficial comentava el gran nombre de persones que estudiaven la llengua francesa, i les xifres fabuloses de diccionaris, llibres de text i obres científiques i literàries, on la llengua era per tothom la mateixa, que l'Acadèmia no gosà, ni tan sols suprimir la petita «i» del primer mot, i s'hi quedà.

Pel que toca a l'Acadèmia de la llengua castellana, l'any 1952 publicà les «Nuevas Normas de Prosodia y Ortografía», recollint l'informe Casares i tota una sèrie de canvis de la prosòdia i l'ortografia, la necessitat dels quals es fa patent en l'Acta d'Aprovació, on es pot llegir que el silenci de l'Acadèmia «ja durava massa». En aquest fascicle de 134 pàgines s'evidencia que calia fixar unes correccions, però se seguí també un procés lent.

Només nosaltres tenim sempre la roba al terrat a mercè de la pluja i el vent. Amb el Fabra damunt la taula, ens sentim alarmats cada dos per tres quan veiem aparèixer unes noves mo-

dificacions, que ens fan ballar el cap, i ens deixen indefensos, obligats a enregistrar fredament les noves paraules o les modificacions. Això ens sembla, simplement, crear desordre en la nostra llengua. En aquests 48 anys que han transcorregut d'ençà que el mestre Pompeu Fabra ens va deixar el seu Diccionari, que només calia completar o retocar, ha restat sensiblement el mateix que era. ¿Hem oblidat nosaltres el nostre deure? Avui continuem tenint el diccionari Fabra i aquests pedaços afegits, com si el diccionari fos una mena de divertiment o de sac foradat.

Tot això que es fa ara són retocs de pobre. Però hi ha una altra cosa molt greu. Al costat d'una labor digna de respecte i seriosa, que tots agraïm, en aquestes llistes veiem al mateix temps filtrar-se barbarismes i mots que més aviat pertanyen a l'argot, que totes les llengües van sofrint paral·lelament, que no pas a un diccionari normal.

En la darrera llista observem els mots «sorbet» i «viari», que el primer considerem com una altra relliscada, i el segon ve a competir amb «vial», que ja usem. Quin embolic, quin garbuix.

Així, no acabarem mai de tenir un bon diccionari. Cal aturar aquestes llistes de modificacions, on es troba barrejat el bo i el dolent. Ja suposem que se sentiran ferides algunes susceptibilitats, però les meves paraules són també repetides per moltes persones conscients i responsables. Resumim així: Deixem per ara les llistes a un costat, i pensem que és imprescindible de fer un bon diccionari general, rigorós i intel·ligent.

J. B. XURIGUERA